

VIRÁGKULTUSZ.

Írta: GUTTENBERG PÁL.

Emlékszünk arra az időre, amikor minden hivatásból kikopott alakok egy hivatásra még jók voltak: tudniillik virágot árultak. Gúnyolódó emberek virágárusleányoknak csúfolták szegényeket és tényleg Budapest utcáin ott guggoltak éjhosszat egy tál fonnyadó virág mellett. És ahogy ott bóbiskoltak, akadt néhány ember, aki meg is vett tőlük egyetmást.

Ennyire s talán valamivel még többre is vitte nálunk a virágkedvelés.

Ha utána járnánk annak, hogy hogyan jut a budapesti piacra a virág, még elszomorítóbb tanulságokhoz érünk, mint amelyeket a virágárusleány emez alakjai mutatnak; tudniillik a tél és a tavasz folyamán eladott temérek virág csaknem kivétel nélkül Olaszországból és Dél-franciaországból kerül hozzánk, Ami zöldséget, friss gyümölcsöt és főleg virágot fogyasztunk a tél folyamán, azt csaknem kivétel nélkül a Riviera tájáról hozzák; a Riviera tájáról és Parisból. Ibolyából és violafélékből naponként kocsirakományok jönnek északfelé, egész Európát elárasztják és egy kicsi rész idején Magyarországra.

A siránkozó hazafi természetesen meidezt szemrehányólag emlegeti: hogy efélét itthon magunk is természetnehnének és akkor mennyi pénz maradna idehaza. Pedig ettől még egy kissé messze vagyunk.

Virágfogyasztásunk még oly kezdetleges stádiumban van, hogy valósággal még nem érdemes üzleti tekintetektől virágot tenyészteni. A hozzánk Olaszországból beözönlő virágsumma épen elegendő arra, hogy itt néhány esztendőn keresztül olyan amilyen fogyasztó közönséget neveljen és a fogyasztó közönség rendkívül lassan gyarapodik. A virágfogyasztás tudniillik sokkal lassabban fejlődik mint a gyümölcsfogyasztás s még lassabban mint valami mindennapi szükségleti cikk élvezete. A virág olyan illuzióféle, amely a divatnál, a művészetnél is exkluzívebb. És a legtöbb embernek sokáig szuggerálni kell, hogy az élvezetét megtanulja.

Budapest fényes, pompás, napsütötte utcáin az ezredik ember ha visel gomblyukában egy virágszálat. Tavaszí verőfényben úrinők övükben csak az utóbbi években kezdenek időnként virágot hordani. Hogy mennyire szükségük van még e téren szuggerációra és nevelésre, azt kiválólag az igazolja, hogy hazánkban, de tőlünk még nyugatabbra eső népek közt is, maguknál a németeknél is, rendkívül lassan érvényesül az ebédlő-asztalnál a virág. Az ebédlő-asztalon Angolországban és Svédországban szegény és gazdag ember házában egyaránt mindig van virág, ami északi népeknél nagyon sokat mond. Trondhjemben, ahol alig van a virágnak kéthónapi élete, dús-kálnak benne, akár egy déli rózsakertben. Északangliában olyan városokban, amilyen Sheffield, Leeds, Manchester, ahol a levegő füsttel terhes, a vásárcsarnokok virágillata

nyáron át egész nap élvezhető. A legszegényesebb angol vendéglőbe ha bevetődünk, egy-két virágszál karcsú pohárban ott díszleg az asztal közepén. Az északi népeknél a virág élvezése igazi mindennapi szükséggé vált, olyan szűk-séggé, amely a lélek legnemesebb táplálékai közé tartozik.

A német és francia nép, szemben az angollal és skandinávval, még szemmeláthatólag nevelődik e téren. Mi keletebbre eső népek még csak kezdünk nevelődni. Hogy milyen nagy utat kell még tennünk, kivált népünk széles rétegei mennyire messze vannak e tekintetben, arról is érdemes egy pár megjegyzést tennünk.

Tagadhatatlan, hogy a magyar nép hajlandóságai között a virág kultusza sem ismeretlen, a muskátli és a rozmaring ott díszleg ezer meg ezer magyar ház ablakában. Ez letagadhatatlan nemes hajlandósága a magyar népléleknek, de még nem akadt energikus tanító-mester, aki ezt a nemes hajlamot gondozná, fejlesztené, tudatosná tenné és ekonomikusan beillesztené a nép életrendjébe, sőt – szinte hihetetlen – vannak a magyar Alföldnek tájai, ahol ép az ellenkezője történik. A magyar Alföld közepén tudunk várost nem egyet, ahol váltig kereshetünk muskátlit, rozmaringot az ablakban. Hanem ahelyett fogyasztja a virágkedvelő ifjúság a bécsi csinált virágot. Ha meghal a városban egy hajadon vagy legény, 50 pár kíséri a halottat utolsó útjára. Kiki oly pazarul koszorúzza be magát az izléstelen csinált virággal, hogy egy-egy ilyen temetésre vagyont költenek el még nyár derekán is eme mesterkelt pompára. Ilyen aberrációja lehet a virágkedvelésnek, ha nevetlenül marad az ember.

De hogy is kívánjuk az elhanyagolt alföldi néptől, hogy szeresse és ápolja az élő virágot, amikor műveltebbjeink is oly kevés érzékkel bírnak iránta? Nézzünk végig Budapest utcáin, pompás palotáin, egyszerűbb régi házain, erkélyein, balkonjain és alig látunk élő növényt, sőt itt-ott csodaszámban ha látni valami zöldtet, – virágról nem is szólva – lerí róla az elhanyagoltság. Egy pár nyilvános kertünkben itt-ott díszes pontokon, ahol a városi kertész egy kis tájkertészetben gyakorolhatta magát, látni némi színes-ségét, de végig ezen a nagy sívár városon egy-két parkunk kivételével alig látunk növényi életet; még jó, hogy utcáink fásítását a főváros hatósága komolyan gondolja, más-képen Budapest képe valóban ijesztő lenne nyáron.

Jön a tavasz és vele együtt gazdagabban özőnlük be az olasz virág. Csak majd jöjjön még több olasz virág. Ez a mi igaz nevelőnk, ez szoktat rá bennünket minden utcasarkon, hogy egy pár krajcárt rászánjunk. Évek, évtizedek kellene ahhoz, hogy száz- és százezer ember állandóan fogyasszon virágot. Szép lesz, ha Budapest népe 50 év múlva jut odáig, hogy időről-időre asztalán ebéd-közben virágcsokor díszlegjen. Ha majd általánossá válik az élő növénynek, a virágnak illetén szeretete, kultusza és ha majd általánossá válik a virágélvezet szükségé, akkor a virágáruslány fogalma is átalakul nálunk. A mai napig ez a fogalom tulajdonképpen önmagának a torzképét mutatja a valóságban. A virágáruslányról mint komoly kenyérkereseti pályáról ma még csak legfőlebb elmélkedhetünk, pedig a virág termelése, árusítása, ápolása is mindenekelőtt gyönyörű női foglalkozás lehetne. Nemcsak gyönyörű, hanem könnyű és jövedelmező is. A virágkultusz tehát nemcsak esztétikai, hanem gazdasági szempontból is ápolni kellene.